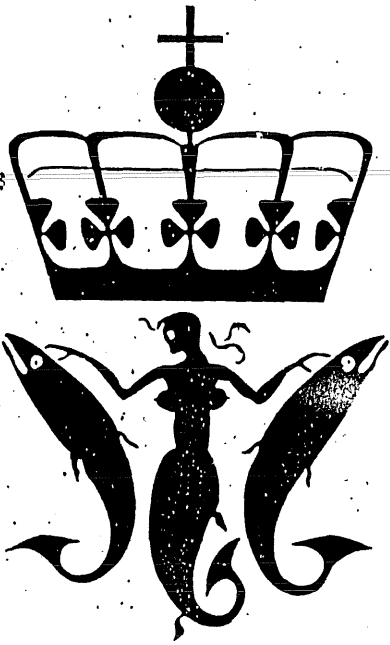

20 JUNI 1991

Årsmelding

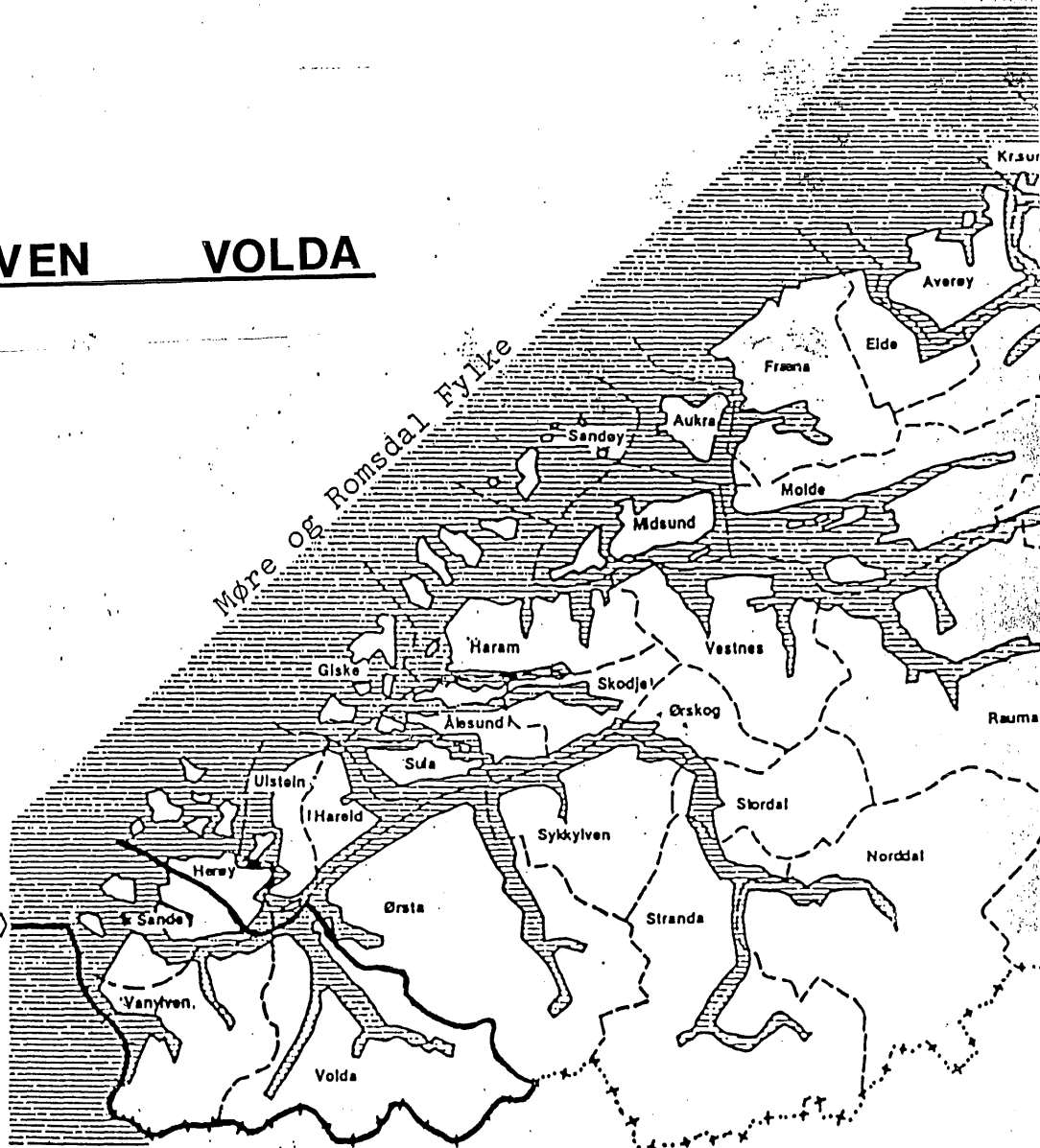
1990

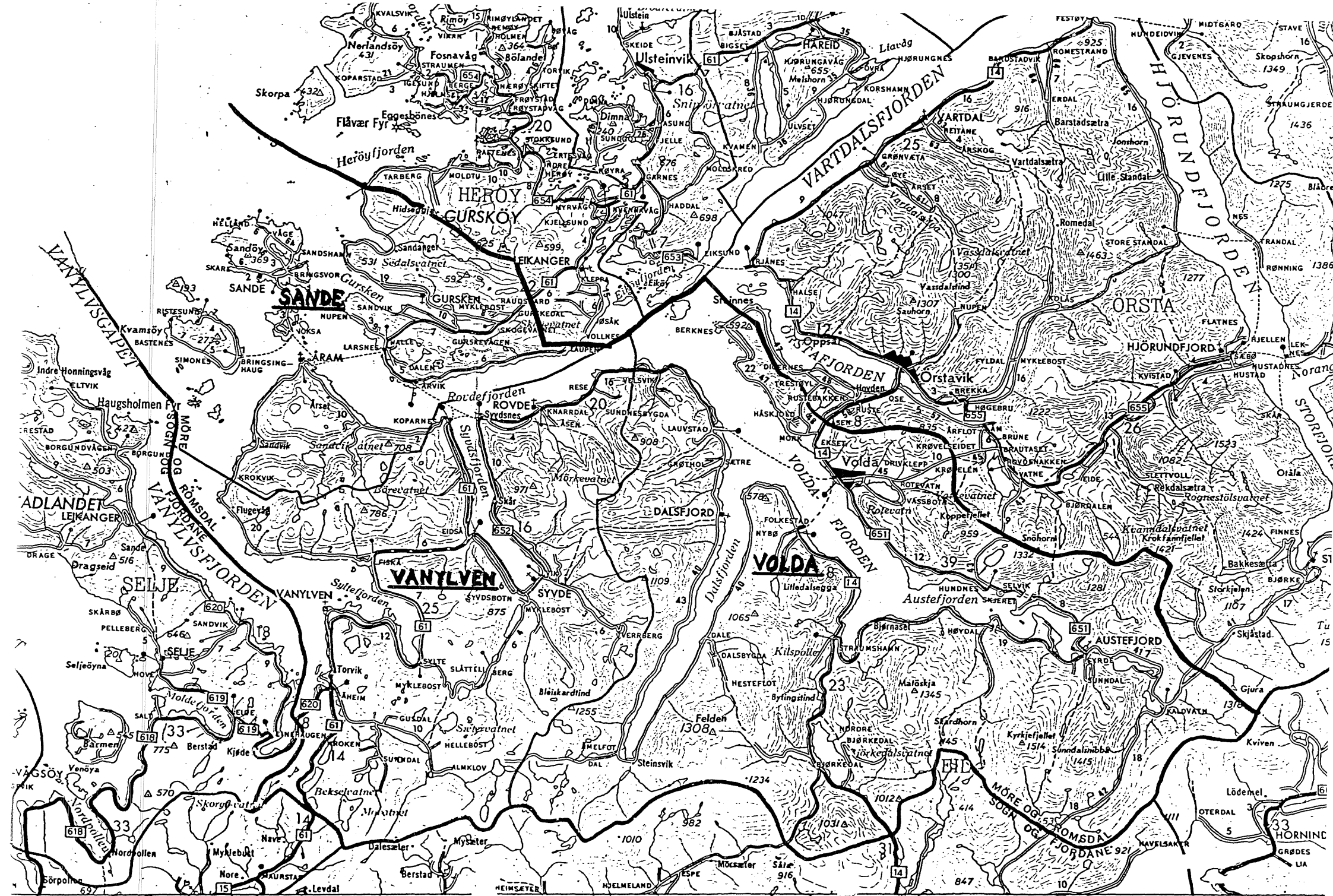
FISKERIRETTLEIAREN

I

SANDE VANYLVEN VOLDA

Vårt
Distrikt:
(SØRE-LUTEN)

INNHALDSOVERSIKT

Kap 1 Rettleiingstenesta si verksemd og funksjon.

- 1.1 Kontoret
- 1.2 Personalet
- 1.3 Korrespondanse
- 1.4 Møteverksemd
- 1.5 Deltaking i utval, nemnder, råd og komitear
- 1.6 Tenestereiser utanfor rettleiarsona
- 1.7 Fiskerinemnda
- 1.8 Møteverksemd i nemnda
- 1.9 Viktige fiskerinemndsaker
- 1.10 Administrative erfaringar med tenesta i meldingsåret

Kap 2 Sysselsettinga i fiskerinæringa.

- 2.1 Fiskarmanntalet
- 2.2 Sysselsettinga i foredlingsleddet
- 2.3 Sysselsetjinga i oppdrettsnæringa
- 2.4 Verksemd som er avleidd av fiskerinæringa
- 2.5 Total sysselsetjing i fiskerinæringa
- 2.6 Ytelsar frå Garantikassen for Fiskere

Kap 3 Fiskeflåten.

- 3.1 Merkerregisterdata
- 3.2 Distriktsvis fordeling av fiskeflåten
- 3.3 Konsesjonsbilde for kommunen

Kap 4 Foredlingsleddet.

- 4.1 Fiskebedriftene
- 4.2 Råstoff, produksjon, kvantumsutvikling

Kap 5 Fiskeoppdrett/akvakultur.

- 5.1 Konsesjons- og aktivitetsoversikter
- 5.2 Matfisk - laks/aure
- 5.3 Settefisk/stamfisk - laks/aure
- 5.4 Skjelldyrking
- 5.5 Nye artar

Kap 6 Låne- og finansieringskjelder:

6.1 Statens Fiskarbank

6.2 Andre låne- og finansieringskjelder

=====

Kap 7 Tiltaksplanar/tiltaksideal.

=====

Kap 8 Oppsummering/status.

=====

Trykt: April 1991.

1.0 RETTLEIINGSTENESTA SI VERKSEMD OG FUNKSJON.

1.1 KONTORET.

Kontoret dekkjer kommunane Sande og Vanylven, og frå 1/8-87 også Volda kommune. Hovudkontoret er i andre høgda i "Gamlebanken" på Larsnes. Gamlebanken ligg like ved Sande Rådhus og er kommuna sin eigedom.

I tillegg hadde ein kontorlokale i kjellaren i Vanylven Rådhus, Fiskåbygd. Dette vart nedlagt frå midten av året, grunna lite aktivitet.

Kontoret som etter Juli-90 er einekontor for distriktet er ope kvar dag frå 0800 til 1545. Adresse 6084 Larsnes, telefon 070.28033, telefax 070.28241

1.2 PERSONALE.

Fast bemanning er fiskerirettleiar. Kontoret har ikkje hatt andre fast tilsette i meldingsåret.

(Kontoret vart utstyrt med automatisk telefonsvarar i 1986.)

(Kontoret vart utstyrt med PC i 1987)

(Kontoret fekk telefax ved årsskiftet 1990/91)

Med unntak av ei kort periode har ein hatt ein person til kontorhjelp under ordninga Arbeid for Trygd, dette gjekk ut ved årets slutt.

Inge Remøy hadde sjukepermisjon 4 månar (Mai til Sept.) Frå 1. Juni var Eivind Årseth tilsett som vikar.

1.3 KORRESPONDANSE.

Registeret for utgåande brev hadde 192 (158) registreringar, inngåande 332. Registreringane har ikkje vore slavisk gjennomførte, særleg inngåande då ein får inn ein stor informasjonsmengde. Ein har derfor berre med eit utvalg av det viktigaste.

Etter beregning mottek kontoret omlag 1500 enkeltbrev og sender 1000.

Kontoret held fast fylgjande tidsskrift:

Sunnmørsposten (dagsavis), Fiskeribladet og Fiskaren (to utg. i veka). Lokalavisene Vestavisa (Vanylven), Vestlandsnytt (Sande) og Møre (Volda), med respektive ei, to og tre utgåver i veka. Elles månedsbladet Norsk Fiskeoppdrett og Fiskeridirektoratets Fiskets Gang.

Kontoret mottek alle rundskriv og direktiv (j.meldingar) frå Fiskeridirektøren/Fiskeridirektoratet, skriv og meldingar frå Garantikassa for Fiskarar. I tillegg informasjon frå offentlege institusjonar og private bedrifter innan næringa.

Informasjonen frå kommunene, sakspapir til møter i Tekn. utvalg, Hamnestyre, og Formannskap utgjer også ein betydeleg del papir.

1.4 MØTEVERKSEMD/VIKTIGASTE PROSJEKT.

Fiskerirettleiaren har delteke på eit tiltaks- og næringsmøte i Vanylven. Ein kjenner ikkje til at andre slike møter har vore halde i distriktet/kommunene dette år. Dette tilseier ein mindre aktivitet enn dei siste år.

Kommuneplanarbeidet som kommunene starta i 1989 vart ikkje så høgt prioritert i 1990. Rettleiaren deltok i 3 planmøter i Vanylven i byrjinga av 1990.

Ein er i kommunene Sande og Vanylven på det nærmaste klar med eit framlegg til behandling i kommunene. Volda har behandla sin kommuneplan, men der er ikkje sjøarealet arealdisponert.

I samband med grunnskulen sin kontakt med yrkeslivet har Fiskerirettleiaren vore på kontaktmøte med ein skule i Sande og ein i Vanylven. I vidaregåande skule sin kontakt med næringslivet deltok rettleiaren i 2 møter i Fosnavåg og et i Vanylven. Ein har registrert 11 bedriftsbesøk/ -møter i 1990 mot 20 i 1989 og 19 i 1988.

1.5 DELTAKING I UTVAL, NEMNDER, RÅD OG KOMITEAR.

Møteplikt/rett til tekniske utvalg førte til deltakelse i 4 møter i Sande, 3 i Vanylven og 2 i Volda i beretningsåret.

Dette er som for året før. Sidan det er vesentleg oppdrettssaker som vert behandla i tekniske utvalg vil møtefrekvensen til Rettleiaren vere avhengig av søknadsantal til kommunene. Dei siste år har det vore relativt lite søknader, utanom omplassering av matfiskanlegg grunna smittehygienisk modell.

Ved endring av hamnelova er Rettleiaren gitt rett/plikt til møte også i hamnestyret. Ein kjenner ikkje til at det har vore halde slike møter i distriktet i beretningsåret, og utanom Sande fungerer tekn.utvalg som hamnestyre.

1.6 TENESTEREISER UTANFOR RETTLEIARSONA.

Møte i SSVÅ (Veterinærtjeneste) i Ulstein 18/1-90

Reise til messa Havbruk-90 i Ålesund 22 og 23/2.

Messebesøk, Aqua-nor Trondheim 13 - 15. august.

Fylkessamling på Selje 29 og 30 november.

Oppdrag for Fiskerisjefen 6/2, 7/2, 18/9, 19/9, 25/9, 26/9 og 23/11 i Ålesund.

1.7 FISKERINEMNDER.

Fiskerinemndene er valde for perioden 1988 - 1991.

SANDE FISKERINEMND.

1. Gabriel Muren, 6083 Haugsbygda.	Formann.
2. Oddleif Vorren, 6089 Sandshamn.	N.formann.
3. Asbjørn Sætrevik, 6149 Åram.	Medlem.
4. Einar Beitveit, 6087 Kvamsøy.	Medlem.
5. Bård Muren, 6077 Gjerdsvika.	Medlem.

VARAMENN: (personlege)

1. Johann Knotten, Gurskebotn.
2. Sverre Voksøy, Sandshamn.
3. Martin Nystøyl, Åram.
4. Leif Slettestøl, Kvamsøy.
5. Steinar Gjerde, Gjerdsvika.

Formann Gabriel Muren fekk fritak frå nemda og nestformann O. Vorren vart leiar og A. Sætrevik nestleiar. Johann Knotten vart fast medlem og Endre Husøy, Haugsbygda vart ny varamann for Johann Knotten.

VANYLVEN FISKERINEMND.

1. Magnar Voldsund, 6140 Syvde.	Formann.
2. Knut M. Myklebust, 6140 Syvde.	N.formann.
3. Per Voldsund, 6140 Syvde.	Medlem.
4. Arthur Wik, 6130 Rovde.	Medlem.
5. Kåre Krokvik, 6143 Fiskåbygd.	Medlem.

VARAMENN: (Personlege)

1. Inge Reite, Syvde.
2. Edvin Takset, Eidså.
3. Elias Øvregard, Syvde.
4. Per Berge, Slagnes.
5. Martin Sekkingstad, Sylte.

VOLDA FISKERINEMND.

Arne Eidset, 6120 Folkestadbygd.	Formann
Rasmus S. Straume, 6120 Folkestadbygd.	N.formann.
Gunnar Gjersdal, 6133 Lauvstad.	Medlem.
Erik P. Ulvestad, 6100 Volda.	Medlem
Nelly Yksnøy, 6100 Volda.	Medlem.

VARAMENN: (Ikkje personlige)

1. Harald Bjørkedal, Austefjorden.
2. Jørgen Bjerkvik, Volda.
3. Einar Magnussen, Lauvstad.
4. Bente Søvik, Lauvstad.
5. Emil Olsen, Volda.

NB. Statens Fiskarbank si takstnemnd, sjå Kap 6 i Årsmeldinga.

1.8 MØTEVERKSEMME I NEMNDENE:

Fylket sitt Fiskeristyre gav tilråding om 5 møter a 3 timar på årsbasis som norm for aktivitet i fiskerinemdene. I 1990 hadde Sande Fiskerinemnd 5 møter, Vanylven 6 og Volda 3. Året før 5, 2 og 2 møter. To av desse møter er pålagde til å rullere Fiskarmanntalet, slik at ordinære saksbehandlingsmøter er i praksis eit mindre pr. nemd.

Gjennomsnittlig tid på dei 14 møter i nemdene er 2,5 timar, Sande 2,4 timar, Vanylven 2,9 timar og Volda 2 timar

Sidan alle saker har tidsfrist vert behandlinga nesten berre administrativ med referat til nemdene. Ein har klarert sakene telefonisk med formennene og andre medlemmer før administrativ tilråding og dette synest fungere tilfredsstillande.

SANDE FISKERINEMND:

Det vart halde 5 (5) ordinære møte. Det vart behandla 14 (12) (26 -1988) ordinære saker, framlegg til fiskarmanntal og klagebehandling av fiskarmanntalet. Det vart foretekje 37 (25) endringar ved rulling av manntalet og behandle 4 (2) klagesaker. Det vart referert 66 (78) saker/brev.

VANYLVEN FISKERINEMND:

Det vart halde 6 (2) ordinære møter. Det vart behandla 9 (3) ordinære saker og 30 (21) referatsaker/brev, rulling og klagebehandling av fiskarmanntalet. Det vart gjort 56 (25) endringar ved rullinga og behandla 11 (8) klager.

VOLDA FISKERINEMND:

Det vart halde 3 (2) ordinære møte. Det vart behandla 5 (2) ordinære saker og 11 (14) referatsaker; elles rulling av fiskarmanntalet. Det vart foretekje 21 endringar (19) i manntalet.

(Fjordårets tal i parantes)

Samla hadde nemndene fylgjande aktivitet:

År:	1990	1989	1988	1987
Ordinært behandla saker.	28	19	30	23
Referatsaker/Kurantbehandling	107	113	119	71
SUM	135	132 (146)	149	94

Søknader om likviditetslån vart fellesbehandla under eit saksnummer for 1989. Dette utgjer ein auke i antal saker på 14 for Sande. Dette viser ein markert auke i aktiviteten for kontoret, frå 1987.

Det vart samla halde 14 møter i nemdene. Med eit møte pr nemd for manntalsarbeidet vert saker pr møte i gjennomsnitt (135 : 11) 12,3 saker. Sande 20 saker, Vanylven 7,8 saker og Volda 8,0 pr. møte, alle saker medrekna.

1.9 VIKTIGASTE FISKERINEMNDSAKER:

SANDE FISKERINEMND:

29 (34) søknader til Fiskarbanken om finansiering.
8 (3) søknader om erhvervsløyve til fiskefartøy.
7 (5) søknader om oppdrettsløyve.
1 (4) forespørslar frå Garantikassa.
6 Uttalar til kommuna i andre saker.
Rullering av Fiskarmanntalet og klagebehandling.

VANYLVEN FISKERINEMND:

2 (5) søknader til Fiskarbanken om finansiering.
7 (3) søknader om oppdrettsløyve.
0 (3) søknader om erhvervsløyve til fiskefartøy.
9 Uttalar til kommuna i andre saker.
Rullering av Fiskarmanntalet og klagebehandling.

VOLDA FISKERINEMND:

3 (2) søknader om oppdrettsløyve.
4 (1) uttale til komm.planar.
0 (1) søknad om kondemnering av fartøy.
Rullering av Fiskarmanntalet.

(Fjordårets tal i parantes)

1.10 ADMINISTRATIVE ERFARINGAR MED TENESTA I MELDINGSÅRET.

Saksantalet som syner auke frå 1987 og 1988, viser stabilisering for dei siste år. Arbeidsmengda er ujamn og ved saksforhold med tidsfristar kan kontoret få kapasitets problem. Ellers kan det i periodar vere svært lite henvendelsar til kontoret. Fiskarane sine rettar i fiske vert stadig meir tilknytt fiskarmanntalet og dette krev aukande kvalitet på rullering og kontroll.

Deltaking i kontroll av opdrettpsanlegg vil og skjerpe krav om kvalitet ved kontoret.

Vårt publikum sin insynsrett og skjerpa krav til offentleg behandling vert stadig sett på prøve, og når kontoret som har så vidt saksfelt og svak bemanning vil ein stundevise måtte vente lite kvalitet på saksbehandlinga.

Omlegging av kontorstrukturen ved samling i distriktseiningar for å styrke fagkompetansen og saksbehandlinga møter liten forståelse i kommunene. Dette synest å ville ha uendra struktur, men styrka teneste. Sentrale myndigheiter som held kostnaden med tenesta signaliserar reduksjon og omorganisering av tenesta. Om kommunene meiner å ha behov for slik teneste i kommuna vil det frå desse synest naturleg at ein etablerar sin eigen teneste. Om ein skal fortsette som ein arbeidar idag med å forsøkje "fuske" litt på alle felt vil ein måtte forvente lite kvalitet på arbeidet, men det kan likevel vere til stor gagn for lokalmiljøet.

Til den framlagde endring for fylket vert det uttrykt meining om svekka lokalkontakt. Innan administrasjonen har ein tru på at det vil styrke kompetansen. For eit einmanns-betjent kontor med så vidt arbeidsfelt vil det vere umulig å halde seg ajour med utviklinga på alle felt.

Ein vart oppmoda frå Fiskeridirektoratet om å nytte høvet for hjelp til kontoret gjennom arbeidskontoret sine tiltak for ungdom, og arbeid for trygd. I meldingsåret har ein hatt slik hjelp med unntak av ei kort periode. Ein må tilkjenne å vere lite fornøgd med så lite stabil ordning. Med korte og ustabile engasjement vert dette ein opplæringsbelastning, uten at ein får særleg nytte av tiltaket.

Ved dobling av tilsette vil ein måtte vente auka kostnader for den vanlige drift av kontoret, som telefon, porto og reisekostnader. Reiser til anlegg og kommunene vil måtte foretakast av rettleiaren. Kostnad med tilsett gjennom arbeid for trygd skal etter krav frå arbeidskontoret kunne dokumenterast på den tilsette, ordinær drift av kontoret kan ikkje godkjennast. Vårt kontorbudsjett tilseier ikkje muliheit for den auka belastning utan kostnadstilskot. For vårt vedkomande vil krav til dokumentasjon verte gjort gjeldande frå neste år. Ein fann det derfor nødvendig å avslutte avtalen ved utgangen av året, då ein ikkje kan vente godkjenning av generelt auke i kontorutgiftene.

2.0 SYSSELSETTINGA I FISKERINÆRINGA.

2.1 FISKARMANNTALET.

Alle kommuner skal sette opp manntal over fiskarar og fangstfolk. Fiskerirettleiaren er manntalsfører i Sande og Vanylven, og frå 1/8-1987 også Volda kommune.

Manntalet er delt i blad-A og blad-B. Blad-A er for fiskarar med fiske som tilleggsyrke, blad-B som hovudyrke. Fiskarane sine sosiale rettar er baserte etter status i manntalet. Blad-B gir fulle rettar, mens blad-A gir sterkt reduserte rettar. I prinsipp er det berre manntalsførde som oppnår status til fiskarane sine rettar etter lovverket. Det er derfor viktig for fiskarar å verte innførde i manntalet. Det er fiskarane sjølve sitt ansvar å melde seg for manntalet både inn, ut og andre endringar (f.eks. flytting).

BAK I AVSNITTET FINN EIN OVERSIKT OVER FISKARMANNTALET MED BYGDAVIS FORDELING FOR DEI TO BLAD OG PROSENTVIS FORDELING AV KOMMUNENE SINE FISKEARAR ETTER BYGDELAG, 1984,86,88, og 90.

OVERSIKT OVER FISKARMANNTALET DEI SISTE 10 AR.

AR	SANDE		VANYLVEN		VOLDA	
	Blad-B	Blad-A	Blad-B	Blad-A	Blad-B	Blad-A
1980	234	20	126	25		
1981	239	19	128	27		
1982	267	19	137	27		
1983	213	18	110	11		
1984	211	23	121	12	60	6
1985	201	23	129	11	72	3
1986	205	26	140	12	75	2
1987	228	28	157	12	78	2
1988	206	32	142	11	81	9
1989	195	34	148	13	69	11
1990	198	35	134	13	69	11

Som ein ser hadde Sande sin høgste deltakelse i heiltidsfiske i 1982 og ein ny topp i 1987. Nedgangen til 1983 er i tillegg eit utslag av nye forskrifter slik at siste nedgangen til 1989 er meir reell. Fiskarane i Sande er rimelig spreidd over heile flåten. Nedgangen sidan 1987 er 13%. Sidan 1987 har Sande "mista" 6 fartøy med omlag 47 arbeidsplassar i fiske.

Vanylven hadde sin topp i 1987. Her er fiskarane mest på den større del av flåten slik at dei ressursforhold desse fartøy erfarer vil få relativt store utslag, og ikkje variere som for andre kommuner. Nedgangen sidan 1987 er 15% som er reell. Nokre av utøvarane er i fiske på utanlandske fartøy, f.eks Alaska. Sidan 1987 har Vanylven "mista" 3 større farty med omlag 40 - 45 arbeidsplassar i fiske.

Volda har liknande mannskaps-struktur som Vanylven.

Etter ressursgrunlaget kan ein vente redusert aktivitet for heile næringa. Foreløbig er myndigheitene sine sysselsettings-tiltak i effekt, men effekten av desse tiltak forventast minke. Fangstkapasiteten i fangstleddet er vedtekjen for høg og skal reduserast, samtidig med effektivisering for lønsemd på einheits-nivå, som må føre til sysselsettings reduksjon over heile næringa.

OVERSIKT OVER FISKARMANNTALET MED ALDERSGRUPPERING VED UTGANGEN AV ÅRET, 1984, 1986, 1988 OG MELDINGSÅRET. (noko redusert for Volda). Henta frå Fiskeridirektoratet sin statistikk som ikkje er komen for 1990.

SANDE

Tekst/Gruppe	<20	<30	<40	<50	<60	<67	<70	>70	SUM
Blad-A 1984	0	0	0	2	1	8	2	10	23
Blad-A 1986	0	0	0	2	3	9	2	10	26
Blad-A 1988	0	0	1	0	2	14	3	12	32
Blad-B 1984	22	73	37	38	30	13	2	0	215
Blad-B 1986	28	77	37	40	30	11	2	1	226
Blad-B 1988	22	77	35	39	32	6	0	0	211

VANYLVEN

Blad-A 1984	0	0	0	1	1	2	3	5	12
Blad-A 1986	0	0	0	2	3	0	2	6	13
Blad-A 1988	0	0	0	0	1	0	0	8	9
Blad-B 1984	13	36	30	21	19	4	0	0	123
Blad-B 1986	20	49	30	24	21	4	0	0	148
Blad-B 1988	14	56	23	26	16	8	2	0	145

VOLDA

Blad-A 1984									6
Blad-A 1986									2
Blad-A 1988	0	0	1	2	3	1	0	1	8
Blad-B 1984									60
Blad-B 1986									75
Blad-B 1988	8	40	13	13	4	2	0	0	80

Prosentvis aldersfordeling av fiskarar under 40 år viser:

Sande	1984	61%	1987	64%	1988	64%	1989	60%
Vanylven	1984	64%	1987	67%	1988	64%	1989	67%
Volda			1987	73%	1988	76%	1989	78%

Liknande vurdering for fylket viser for 1987 64%

Dette er då for fiskarar med fiske som hovudyrke, blad-B og viser ei god utvikling for fisket, men kvar vert eldre fiskarar av.

Rekruttering kan ein få eit bilde av ved å måle dei yngste gruppene (under 30 år) mot summen. Under 30 år viste:

Sande	1984	44%	1987	50%	1988	47%	1989	45%	1990	47%
Vanylven	1984	40%	1987	50%	1988	48%	1989	54%	1990	47%
Volda			1987	56%	1988	60%	1989	58%	1990	59%

Dette skulle tilsei god rekruttering til yrket, eller unge fiskarar.

VED GARANTIKASSEN FOR FISKARAR ER INNTEKT OG DRIFTSTID REGISTRERT.

Slike registreringar er ikkje klar for beretningsåret før utpå ettersommaren.

For dei siste år som er klar viser registreringane:

ÅR	Driftsd.	Innt.	*FISKARAR REG*			*GJENNOMSNIITT--*		
ÅR	Driftsd.	Innt.	GFF.	F.mannt.	Driftsd.	Innt.	ÅR	Innt.DAG
SANDE								
1983	47.704	20.686.080	233	231	205	88.781		433
1984	47.794	22.451.633	235	238	203	95.539		471
1985	41.966	22.425.642	222	224	189	101.016		534
1986	45.582	29.330.263	241	232	189	121.702		644
1987	47.400	29.182.412	248	235	191	117.710		616
1988	46.176	27.174.662	224	195	206	121.315		588
1989	47.837	29.124.654	231	198	207	126.081		609

Inntekta til kommunen synst ha stabilisert seg for Sande, men sidan -86 har innsatsen (dagar i fiske) auka med 5%, dagsløn ned med 5%.

VANYLVEN

1983	27.588	15.929.810	138	121	200	115.433		577
1984	29.867	16.116.491	162	135	184	99.485		541
1985	29.557	17.873.672	165	139	179	108.325		605
1986	32.457	20.648.003	185	148	175	111.611		638
1987	35.170	25.041.976	189	143	186	132.497		712
1988	36.557	22.132.082	183	142	183	120.940		605
1989	34.980	20.323.850	184	134	190	110.456		581

Inntekt til kommunen har gått ned med 19% sidan 1987. Innsats i auke og lønskompensasjon i reduksjon.

VOLDA

1983	11.923	5.003.482	68	55	175	73.581		420
1984	Oppgave manglar.							
1985	14.026	7.830.616	86	78	163	91.054		559
1986	14.797	9.248.942	99	75	149	93.424		627
1987	15.127	11.122.623	91	68	166	122.227		736
1988	15.666	9.359.830	96	81	163	97.498		597
1989	17.015	9.578.400	92	69	185	138.817		562

Arbeidskompensasjonen per driftsdag har auka fram til 1987, men viser nedgang for siste år. Den samla kommunale inntekt frå fiske er og redusert.

Ser ein på tala for registrerte fiskarar ser ein at tala under GFF er stort sett større en i Fiskarmanntalet i kommuna. I kommuna brukar vi berre blad-B og registreringane til GFF er for samtlige registreringar av inntekt frå fartøyoppgavene, også ferieavløysarar.

Bak i avsnittet finn ein oversikt over utviklinga i sum inntekt til kommunene grafisk framstilt, frå 1983 til 1988.

SYSSELSETTINGA I FISKE/FANGSTLEDDET

<u>SANDE</u>	<u>1987</u>	<u>1990</u>
Fiskarmanntalet blad-B (et årsverk)	228 årsverk	198 årsverk
" " " " blad-A (1/3 årsverk)	9 årsverk	12 årsverk
<u>SUM SANDE</u>	<u>237 årsverk</u>	<u>210 årsverk</u>

VANYLVEN

Fiskarmanntalet blad-B (et årsverk)	157 årsverk	134 årsverk
" " " " blad-A (1/3 årsverk)	4 årsverk	4 årsverk
<u>SUM VANYLVEN</u>	<u>161 årsverk</u>	<u>138 årsverk</u>

VOLDA

Fiskarmanntalet blad-B (et årsverk)	78 årsverk	69 årsverk
" " " " blad-A (1/3 årsverk)	1 årsverk	4 årsverk
<u>SUM VOLDA</u>	<u>79 årsverk</u>	<u>73 årsverk</u>

2.2 SYSSELSETTINGA I FISKEFOREDLINGA.

(For nærare oversikt sjå kap.4.1.)

SANDE

Årsverk 1984	25	
Årsverk 1985	28	Tilsette: 24 kvinner 13 menn.
Årsverk 1986	27	Tilsette: 25 kvinner 11 menn.
Årsverk 1987	25	Tilsette: 25 kvinner 8 menn.
Årsverk 1988	23	Tilsette 25 kvinner 7 menn.
Årsverk 1989	18	Tilsette 22 kvinner 8 menn.
Årsverk 1990	16	Tilsette 20 kvinner 9 menn.

VANYLVEN OG VOLDA HAR IKKJE FISKEFOREDLING

2.3 SYSSELSETTINGA I FISKEOPPDRETT.

(For nærare oversikt sjå kap. 5.1.)

SANDE

1984	7,0 årsverk
1985	7,0 årsverk
1986	7,5 årsverk
1987	9,0 årsverk
1988	10,7 årsverk
1989	12,7 årsverk
1990	12,7 årsverk

VANYLVEN

1984	9,0 årsverk
1985	9,0 årsverk
1986	15,0 årsverk
1987	20,0 årsverk
1988	21,5 årsverk
1989	24,0 årsverk
1990	20,0 årsverk

VOLDA

1986	27,0 årsverk
1987	33,0 årsverk
1988	41,5 årsverk
1989	31,1 årsverk
1990	26,1 årsverk

2.4 VERKSEMD AVLEIDD FRÅ FISKERINÆRINGA.

LINEEGNESENTRALAR.

To lineegnestasjonar kom i drift i Sande kommune i 1986. Sandshamn Lineegnesentral med John Longva som kontaktmann og Åramsundet Lineegnesentral ved Per Inge Nystøyl.

Det alt vesentlege av eginga er sjølvegna slik at det har foreløpig gitt lite tillegg i sysselsetting. For dei tilslutta fiskarane har betra arbeidsforhold og samarbeid gitt betre effekt i drifta.

Begge stasjonar har hatt negativ utvikling og vore lite nytta. Tilskot har vore i auke, men svak aktivitet har medført at ein har problem med økonomien i drift av begge anlegg.

ANNA VERKSEMD I SANDE

Den vesentlege verksemd avleidd frå fiskerinæringa i Sande er dei 3 mekaniske verksted som stort sett har fått sine oppdrag frå fiske ved bygging, ombygging og reparasjonar av fiskefartøy. Plastteknikk er engasjert i oppdrag for fiskeoppdrett, Pla-Ny innan plast og pressenning og Sande Regnskapskontor, Sparebankregnskap innan regnskap. I årsmelding for 1986 vart det forsøkt tallfeste den sysselsettingseffekt og økonomisk bidrag desse bedrifter gir til Sande og Vanylven avledd frå fiskerinæringa. Slik oppset vart og gjort i 1984. Ein har ikkje fortsett med slike oppsett.

For beretningsåret har det til dels vore liten aktivitet ved dei tre mekaniske verksted, to av dei har hatt redusert drift.

Fiskeoppdrettet Vestlaks har hatt sjølvpakking som tilleggsaktivitet, og i beretningsåret har slik slakting/pakking tekje til ved J.M.Bringsvor sitt fiskemottak i Sandshamn. Begge anlegg er utbygd som sanitærslakteri.

AVLEDA VERKSEMD I VANYLVEN OG VOLDA

Utanom administrasjon og regnskap for fartøya tilhøyrande kommuna har Vanylven lite sysselsetting frå fiske/fangst. Sjølvpakkinga ved Skorge og Bjørge Fiskeoppdrett gir noko deltids arbeid i slaktesesongen. Ved utgangen av 1990 kom fellesslakteri for Vanylvsfjorden i prøvedrift på Skorge. Dette ventast gi betydeleg sysselsettings-auke ved ordinær drift.

Volda har aktivitet i ei større fiskemat bedrift, sjå Kap.4.1. Denne tok tidlegare sitt råstoff direkte frå fiskar og var dermed karakterisert som fiskeforedlingsbedrift. Inntaket kjem no frå annenhand. Ellers er slakting og pakking av oppdrettsfisk ved Norsk Ørettoppdrett einaste aktivitet frå fiske .

2.5 FISKERINÆRINGA SIN TOTALE VERKNAD 1988. 1990

SANDE KOMMUNE.

Sysselsett i fiske	206	(Kap.2.1)	210
Sysselsett i fiskeforedling	18	(Kap.4.1)	16
Sysselsett i fiskeoppdrett	12,7	(Kap.5.1)	13
<u>SUM SANDE</u>	<u>årsverk</u>	<u>236,7</u>	<u>239</u>

VANYLVEN KOMMUNE.

Sysselsett i fiske	152	(Kap. 2.1)	138
Sysselsett i Fiskeforedling	0	(Kap. 4.1)	0
Sysselsett i fiskeoppdrett	24	(Kap. 5.1)	20
<u>SUM</u>	<u>årsverk</u>	<u>176</u>	<u>158</u>

VOLDA KOMMUNE.

Sysselsett i fiske	73	(Kap.2.1)	73
Sysselsett i oppdrett	31,1	(Kap.5.1)	26
<u>SUM</u>	<u>årsverk</u>	<u>104,1</u>	<u>99</u>

Statistikk og tal som visast i dette avsnitt tilseier at fiskerinæringa har stor betydning for alle kommunar. For Sande kan fiskerinæringa seiast å vere hovudgrunnlaget for næringslivet.

ARBEIDSLØYSETRYGD, GARANTILOTT OG FERIETILSKOT I FISKE.

Ytelsar tilført distriktets kommuner.

<u>ÅR</u>	<u>F.mannt.</u>	<u>A-trygd</u>	<u>G-lott</u>	<u>Ferietilsk.</u>	<u>SUM</u>	<u>Gj.snitt.</u>
<u>SANDE</u>						
1981	239	60.602	231.600	315.611	607.813	2.542
1982	267	144.754	306.800	499.782	951.336	3.563
1983	213	124.955	578.600	500.886	1.207.441	5.669
1984	215	228.435	447.400	530.209	1.206.044	5.610
1985	201	240.684	380.700	562.875	1.184.259	5.892
1986	226	220.410	746.200	545.902	1.512.512	6.693
1987	228	228.408	468.100	466.800	1.163.308	5.102
1988	206	473.000	1.118.800	489.390	2.081.190	10.103
1989	195	431.000	597.000	492.525	1.520.525	7.798
1990	198	570.000	334.900	532.525	1.437.425	7.260

VANYLVEN		A-trygd	G-lott	Ferie.	Sum	Gj.snitt
1981	128	112.098	158.500	164.292	434.890	3.289
1982	137	195.779	115.500	253.332	564.611	4.121
1983	110	135.805	184.000	304.140	623.945	5.672
1984	123	105.818	129.000	292.855	528.573	4.004
1985	129	134.664	196.200	315.305	646.169	5.009
1986	148	215.574	95.600	362.992	674.166	4.555
1987	157	293.322	226.700	325.152	845.174	5.383
1988	142	365.000	228.600	374.583	968.183	6.818
1989	148	528.000	214.300	374.000	1.116.300	7.543
1990	134	768.000	278.200	387.450	1.433.650	10.699

VOLDA

1983	60	37.052	78.900	97.199	213.151	3.553
1984	60	85.318	119.900	113.109	318.327	5.306
1985	68	89.280	170.700	120.346	380.326	5.593
1986	75	77.190	169.200	154.986	401.376	5.352
1987	78	102.114	49.800	140.960	292.874	3.755
1988	81	137.000	92.200	148.830	378.030	4.667
1989	69	197.000	11.500	148.800	357.300	5.178
1990	69	264.000	17.000	163.625	444.625	6.444

Gjennomsnitt viser ytelsar pr registrert fiskar blad-B i kommunene.

Fylkesgjennomsnitt, på liknande grunnlag som for kommunene:

1982	7.164
1983	8.884
1984	6.333
1985	6.432
1986	6.037
1987	5.880
1988	7.618

Seinare tal ligg ikkje føre.

For ein vurdering av fangstleddet sin "sunnhetstilstand" kan ein måle garantilott og a-trygd tilskot til kommunene mot sum inntekt. For nokre år viser dette:

(G-lott + A-trygd / sum int. = %)

Sande	1985 = 3%	1988 = 6%	1989 = 3%
Vanylven	1985 = 2%	1988 = 3%	1989 = 4%

Talmateriale for Volda kan vere i minste laget for slik vurdering.

Foreløbige tal for 1990 kan tilsei ein auke til 4% for Sande og ein større auke for Vanylven til 6%

SANDE

BYGDAVIS FORDELING AV REGISTRERTE FISKARAR
BYGDA SIN PROSENT AV KOMMUNA SITT ANTAL (TILLEGG PROSENTVIS ANDEL AV GAMLE OG UNGE - BLAD-B)

	Gjerdsvika				Gurskebotn				Haugsbbygda				Larsnes			
	A		B		A		B		A		B		A		B	
	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%
1984	1	4	38	18	0	0	15	7	3	13	29	14	5	22	20	9
1988	3	9	31	15	0	0	19	9	3	9	27	13	6	19	26	13
1990	2	6	22	11	2	6	20	10	4	12	32	16	6	18	24	12
REKRUTTERING:ANTAL UNDER 30 AR (%=bygdavis/blad-B)																
	5	23%			10	50%					15	47%			11	46%
FORGÜBBING:ANTAL OVER 50 AR (%=bygdavis blad-B)																
	6	27%			1	5%					5	16%			4	24%

	Kvamsøy				Sandshamn				Aram				Sande kommune			
	A		B		A		B		A		B		A		B	
	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%
1984	4	17	36	17	8	35	47	22	2	9	26	12	23	100	211	100
1988	10	31	31	15	8	25	38	18	2	6	33	16	32	100	206	100
1990	11	32	30	15	8	24	35	18	1	3	34	17	34	100	197	100
REKRUTTERING:ANTAL UNDER 30 AR (%=bygdavis/blad-B)																
	19	63%			16	46%					17	50%			93	47%
FORGÜBBING:ANTAL OVER 50 AR (%=bygdavis blad-B)																
	1	3%			12	34%					6	18%			35	18%

VANYLVEN

BYGDAVIS FORDELING AV REGISTRERTE FISKARAR
BYGDA SIN PROSENT AV KOMMUNA SITT ANTAL (TILLEGG PROSENTVIS ANDEL AV GAMLE OG UNGE)

	ROVDE				SYVDE				EIDSA				FISKABYGD				
	A		B		A		B		A		B		A		B		
	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	
1984	0	0	4	3	4	33	46	38	1	8	11	9	5	42	29	24	
1988	0	0	4	3	5	45	45	32	0	0	19	13	5	45	41	29	
1990	0	0	7	5	6	50	37	27	0	0	11	8	5	42	35	26	
REKRUTTERING:ANTAL UNDER 30 AR (%=bygdavis/blad-B)																	
	4	57%					11	30%					6	55%		24	69%
FORGUBBING:ANTAL OVER 50 AR (%=bygdavis blad-B)																	
	0	0					8	22%					1	9%		2	6%

	SYLTE/SLAGNES				AHEIM											
	A		B		A		B		A		B		A		B	
	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%	stk.	%
1984	2	17	21	15	0	0	10	8					12	100	140	100
1988	2	18	24	17	0	0	9	6					11	100	142	100
1990	1	8	31	23	0	0	14	10					12	100	135	100
REKRUTTERING:ANTAL UNDER 30 AR (%=bygdavis/blad-B)																
	12	39%					7	50%							64	47%
FORGUBBING:ANTAL OVER 50 AR (%=bygdavis blad-B)																
	9	29%					1	7%							21	16%

3.0 FISKEFLÅTEN.

3.1 MERKEREJISTERET.

Oversikt over Sande, Vanylven og Volda merkeregister. Antal etter Dekka av stål/tre/annet (plast) og åpne fartøygår.

SANDE

År	Dekte fartøy av stål - tre - annet				Åpne fartøy	SUM
1981	49	6	25	18	54	103
1983	51	8	23	20	35	86
1987	54	10	18	26	26	80
1985	56	11	25	20	29	85
1987	54	10	18	26	26	80
1989	49	11	17	21	19	68
Ut 1990	5	3	1	1	2	7
Inn 1990	5	1	2	2	1	6
1990	49	9	18	22	18	67

VANYLVEN

1981	18	4	3	11	38	56
1983	21	6	3	12	23	44
1985	24	5	3	16	18	42
1987	22	4	3	15	18	40
1989	22	4	3	15	15	37
Ut 1990	2	1		1		2
Inn 1990					1	1
1990	20	3	3	14	16	36

VOLDA

1981	13	0	11	2	14	27
1983	10	0	8	2	15	25
1985	11	0	9	2	15	26
1987	11	0	9	2	9	20
1989	5	0	3	2	9	14
Ut 1990	1		1			1
Inn 1990						0
1990	4	0	2	2	9	13

For å vere meir ajour med Fiskeridirektoratet sin statistikk har ein valgt å omarbeide noko årsmeldinga sitt statistikkmateriale, og ein brukar no Fiskeridirektoratet sine tal.

Retten til å ha fartøy i merkeregisteret er kobla til fi armanntalet. Ein må stå i fiskarmanntalet for å ha rett til merkeregistrert fartøy. Den store nedgangen i Volda 1987 - 89 har samanheng med dette.

3.2 BYGDAVIS FORDELING AV FISKEFLÅTEN.

(Eige register) Ved årets slutt.

SANDE

Storleik	Kvamsøy	Sandsøy	Gjerdsvik	Gursken	Larsnes	Aram
Over 35 m	2	0	0	1	0	0
20 - 35 m	1	0	0	1	0	2
12 - 20 m	0	5	3	1	0	1
Under 12 m	7	11	4	13	5	10
SUM 1990	10	16	7	16	5	13
SUM 1989	11	15	8	17	5	12
SUM 1988	11	18	13	18	7	11
SUM 1987	11	17	14	17	9	11
SUM 1986	11	19	13	16	11	13
SUM 1985	14	24	14	18	11	11

VANYLVEN

Storleik	Syvde	Vanylven
Over 35 m	1	0
20 - 35 m	0	0
12 - 20 m	1	2
Under 12 m	16	14
SUM 1990	18	16
SUM 1989	20	16
SUM 1988	21	16
SUM 1987	22	17
SUM 1986	23	18
Sum 1985	27	21

VOLDA

Storleik	Volda	Austefjorden	Folkestad	Dalsfjord
Over 35 m	0	0	0	0
20 - 35 m	0	0	0	0
12 - 20 m	0	0	0	1
Under 12 m	3	7	1	1
SUM 1990	3	7	1	2
SUM 1989	4	7	1	4
SUM 1988	4	8	3	4
SUM 1987	5	8	3	4

BESKRIVELSE AV FLÅTEN OG AKTIVITETSOMRÅDE

SANDE

M/S Labrador vart igjen registrert i Sande, M/S Beryl gikk ut og dermed står Labrador og Juvel i Sande under adr. KVAMSØY. Reiarlaget driv desse to og andre fartøy frå reiarkontoret i Ålesund, Labrador a/s Brunholmgt.2.

Skjell-skraparen Holberg kom igjen i drift med basis i Sande i 1989 og perioden mot slutten av året vart relativ god. Vidare drift i 1990 gav og tilfredstillande driftsresultat.

4 autolinefartøy er heimehøyrande og drevne i/frå kommuna. Dette er havgåande fartøy i 30-35 meters lengde. Eit 5. fartøy vart seld ut av kommuna i 1990. Resultatet av drifta i 1990 for desse fartøy må regnast som utilfredstillande, uten driftstilskot ville desse vere i økonomiske vanskar med drifta. Utviklinga på slutten av året og begynnelsen av 1991 gir grunn til å vente betre forhold i komande år.

Skjelltrålararen og dei fire autolinefartøy utgjer det ein kan kalle havfiskeflåten i Sande. Desse sysselset omlag 60 personar i fiske og samla hadde desse ei fangstinntekt på omlag 35 mill.kr. i 1990. For året før var dette vurdert til 70 arb.pl. og 30 mill.kr. Held ein skjelltrålararen utanfor er dette ein reell nedgang.

Den større kystfiskegruppe er fartøy mellom 14 og 20 meter og utgjer 8 fartøy. Desse driv variert kyst/bank-fiske med fleire redskapstyper som not, garn, snurrevad, line og snøre. To fartøy av denne gruppe gikk ut av kommuna i 1990 og er ikkje med i desse tal.

Samla vurderer vi desse fartøy til å sysselsette 26 personar og tilføre ein fangstinntekt på omlag 6,8 million kr. To av dei mest aktive gikk som nemt ut av kommuna og dette medførte tap av omlag 10-12 arbeidsplassar og også inntekt.

Den mindre kystflåte som består av fartøy under 12 meters lengde tel 52 fartøy, samla utgjer desse omlag 10 - 12 årsverk.

Samla gir etter denne oversikt fiskeflåten i Sande sysselsetting for omlag 146 personar på årsbasis, som medfører at fiskeflåten frå Sande kan sysselsette omlag 74% av heilårsfiskarane i kommuna. Tek ein bort fabrikktrålarane med 2x25 mann har ein sysselsetting for omlag 49% av fiskarane på blad-B i Sande.

Vanylven.

Eit større fiskefartøy er heimehøyrende i Vanylven ved utgangen av året. Dette sysselset omlag 14 personar. Fartøyet driv ringnot og kolmuletrål. Fartøyet har hatt stabil god drift dei siste år og også i beretningsåret.

Ei gruppe på 4 mindre notfartøy mellom 12 og 20 m er heimehøyrende i Vanylven. To slike fartøy gikk ut av kommuna i 1990. Desse driv fiske etter brisling, sei og sild og deltek i vårtorskefisket med garn. Desse fartøy er heilårsdrevne og utgjør omlag 10 arbeidsplassar på årsbasis. Desse hadde eit heller svakt resultat i 1990, noko av dette skriv seg frå reguleringa i torskefisket.

Den øvrige fiskeflåte som er registrert i merkeregisteret som utgjør 32 fartøy er mindre kystfartøy. 3 av desse er drevne på heilårsbasis, dei øvrige har ujamn aktivitet som er heller liten. På årsbasis vil aktiviteten utgjere omlag 6-8 årsverk for denne gruppe.

Samla utgjør dermed etter denne oversikt aktiviteten i fiskeflåten ved årskiftet omlag 30 årsverk. Dette medfører at omlag 78% av heilårsfiskarane må ha sin aktivitet på fartøy frå andre kommuner.

Volda

Me registrert for volda tel 19 fartøy. Dette er berre mindre fartøy, med liten aktivitet.

Samla vil sysselsetting av flåten utgjere omlag 2-3 årsverk. Alle heilårsfiskarar frå Volda må dermed ha sin aktivitet på fartøy utanom kommuna.

Eit generell utviklings-trekk kan belysast ved endringa i flåten i Sande dei siste år. Ein har valgt 1985 som utgangspunkt då det synest vere lite skifting eit par år før det.

Ein har og valgt å halde Ervik-rederiet sin trålarflåte utanfor då desse har særforhold.

Sidan 1985 er i SANDE (over 10m):

7 fartøy	kondemnert	sum lengde	111,6m	=	gj.sn.	15,9	18	arb.pl.
11 fartøy	avvikla/seld	sum lengde	305,1m	=	gj.sn.	27,7	78	" "
17	SUM		416,7m	=		24,5	96	

7 fartøy	innkjøpt	sum lengde	136,6m	=	gj.sn.	19,5	35	a.pl.
10 fartøy	AVGANG		280,1m	=	gj.sn.	28,0	61	a.pl.
19 fartøy	DAGENS FLÅTE		399,6m	=	gj.sn.	20,0	96	a.pl.

Vanylven "miste" 4 av sine største fartøy i det same tidsrom med tilsaman omlag 45 arb.plassar. To av desse fartøy kom inn i tidsrommet.

Volda "miste" ved kondemnering sitt mest aktive fartøy og i same tidsrom, dette representerte omlag 3 arb.plassar.

For distriktet synest endringa at avgangen er betydeleg og utviklar seg mot mindre einheiter. Endringa i fiskarmanntalet viser ikkje direkte samsvar i utslag av denne reduksjon for kommunene.

3.3 KONSESJONSBILDE FOR KOMMUNANE.

Konsesjonstype	Sande	Vanylven	Dreve i komb.med.
Fabrikktrål (Torsk)	1	0	
Industri-trål	4	0	Snurrevad/Reketrål.
Ringnot	0	1	Kolm.trål
Brisling	0	3	Seinot/Kystnot/Garn.
Kvalfangst	1	0	Snurrevad
Sum Konsesjonar	6	4	
Antall Fartøy	6	4	

Grunna særlige ressursforhold har berre ein konsesjon i Sande (Fabrikktrål) og ein i Vanylven (Ringnot) vore i aktivitet i 1990.

OVERSIKT OVER LANDINGAR AV FISK LOKALT. OMSATT GJENNOM SUNNMØRE OG ROMSDAL FISKESALGSLAG FRÅ FARTØY HEIMEHØYRANDE I SANDE, VANYLVEN OG VOLDA. SAMLA FOR 1989 OG 1990.

Oversikta er for fisk og skalldyr, Torskesektoren. (Ikke sildesektoren, Sild, brisling og makrell)

Viktigaste fiskeslag og sum, kommunevis, volum i ton, verdi i 1000 kr., % av sum kommunevis og totalt og endring.
Volda noko redusert framstilling.

SANDE:	Vekt			Verdi			Del av verdi.	
	1989	1990	Endr.	1989	1990	Endr.	1989	1990
Fiskeslag								
Torsk	1040	503	-537	9925	6950	-2975	27%	28%
Sei	1002	430	-572	4614	1982	-2632	13%	8%
Hyse	341	60	-281	3003	676	-2327	8%	3%
Lange	555	312	-243	6071	3371	-2700	17%	14%
Brosme	641	486	-155	4529	3338	-1191	13%	14%
DIVERSE	412	882	+470	8058	8315	+ 257	22%	33%
SUM SANDE	3991	2673	-1318	36220	24632	-11588	Ned	32%
VANYLVEN								
Torsk	32	27	- 5	341	375	+ 34	51%	63%
Sei	25	30	+ 5	122	83	- 39	18%	14%
Hyse	3	2	- 1	19	15	- 4	3%	3%
Lange	1	0,6	-0,4	10	6	- 4	2%	1%
Brosme	18	12	- 6	170	110	- 60	25%	18%
DIVERSE	1	0,6	-0,4	10	7	- 3	1%	1%
SUM VANYLVEN	80	72	-7,8	672	596	- 76	Ned	11%
VOLDA								
VOLDA SUM	5,1	10,5	+5,4	43	102	+ 59	Opp	137%

SAME OVERSIKT ETTER FISKEREDSKAP, SANDE, VANYLVEN OG VOLDA SAMLA.

Heile 1000 kr.				1989	1990
Redskap.	Verdi 89.	Verdi 90.	% av total verdi.		
Bunntrål	13.559	9.955	37	39	
Line	13.770	9.058	37	36	
Skjellskrape	5.661	2.009	15	8	
Snurrevad	868	1.097	2	4	
Teiner	1.036	853	3	3	
Garn	938	1.673	3	7	
Garn udefinert	800	422	2	2	
SUM	36.632	25.067	99	99	
Reketrål					
Ruser					
Juksa /pilk/snøre					
Landnot		Sum annet			
Surpenot	(417	296	Sum	1	1)
Totalt	37.049	25.363	100	100	

Av totalen tok	Sande	1989	98,1%	1990	97,2%
	Vanylven		1,8%		2,4%
	Volda		0,1%		0,4%

Dette gir då eit bilde av kor stor del av samla fiske dei ulike fiske og reiskap utgjer. Ein vil gjere merksam på at dette ikkje er totalbildet då sildesektoren ikkje er med og heller ikkje landingar til andre salgslag.

4.0 FOREDLINGSLEDDET.

4.1 FISKEBEDRIFTENE.

I Sande har der vore aktivitet ved desse bedriftene i 1990.

1. J.M.Bringsvor, Sandshamn Salting/tørking.
2. Mykle Preserving, Sandshamn. Fryseprodukt.
3. Sandanger Hermetikk, Gjerdsvika. Hermetikk.

I Vanylven har det ikkje vore foredlingsaktivitet med unntak av Skorge og Bjørge Fiskeoppdrett som har eige pakkeanlegg beregna på sin eigen produksjon. Mot slutten av året kom det prøvedrift igang for nytt produksjon/pakkeanlegg for oppdrettsfisk frå Vanylvsfjord området. Anlegget er dreve under firmanamnet Aqua Produkt Vest og overtok produksjonsnummeret til Skorge og Bjørge som då vart nedlagt. Anlegget ventar vere i full drift i 1991 og gi verdfull sysselsetting i området, med gjerne 15/20 arbeidsplassar i hovudsesongen for slakting.

Volda har ikkje foredlingsbedrifter med unntak av slakting og pakking av oppdrettsfisk ved Norsk Ørreoppdrett, Lauvstad. (SUNLAKS). Denne er ikkje utskilt frå selskapet og går inni verdiskapning i selakapet.

Volda Fiskemat A/S, Mork har hatt eit middels år i 1990. Stabile og gode råstofftilførdslar er eit stadig problem for bedrifta. Stigande fiskeprisar siste år måtte tilpassast. Aktivitet for bedrifta viser:

1988

Tilsette: 9 menn 1 kv. = 10, Omsetning 8,5 mill.kr. 11 årsverk.

1989

Tilsette: 10 menn 1 kv = 11, Omsetning 10,3 mill.kr. 12 årsverk

1990

Tilsette: 10 menn 1 kv = 11, Omsetning 10,6 mill.kr. 12 årsverk.

FOREDLINGSBEDRIFTENE I SANDE, AKTIVITETS-OVERSIKT, 1990.

<u>NAMN</u>	<u>TILSETTE</u>	<u>OMSETNING</u>	<u>ÅRSVERK</u>
J.M.Bringsvor	3 kv. 7 m	5,2. mill.	5,0
Mykle Preserv.	5 kv. 1 m	0,85 mill.	3,0
Sandanger Herm.	12 kv. 1 m	3,9. mill.	8,0
SUM 1990	20 kv. 9 m (29)	9,95 mill.	16,0
SUM 1989	22 kv. 8 m (30)	10,4. mill	18,0
SUM 1988	25 kv. 7 m (32)	11,8. mill.	22,0
SUM 1987	25 kv. 8 m (33)	15,6. mill.	25,0
SUM 1986	25 kv. 11 m (36)	20,0. mill.	27,25

Mange av kvinnene er deltidstilsette. Menn er vesentleg heiltidstilsette.

4.2 RÅSTOFF, PRODUKSJON, KVANTUMSUTVIKLING.

Mangel på råstoff har vore hemmande for aktiviteten. Ein er i utvikling mot stadig skjerpa konkurranse. Stigande råstoffprisar og aukande produksjonskonkurranse, tollbarrierer på ferdigprodukt fører mot utførdsel av fisken som råvare. Råvareeksport krev gode kommunikasjonar. Kapitallånekostnader er høge og medfører at for langsiktig produksjon krevs høg arbeidskapital i bedrifta. Dei siste vanskelige år har tært hardt på slik arbeids/driftskapital. For 1990 vart noko råstoff innhenta frå utlandet også til våre bedrifter, torsk frå Canada/Alaska.

BRINGSVOR er eit fiskebedriftskonsern med anlegg i andre kommuner. Innan fiskeforedling er J.M.Bringsvor A/S lokalisert i Sande. I tillegg har ein oppdrettsanlegget Bringsvorlaks lokalisert i Sande. Produksjonen har vesentleg vore innan saltfisk/tørrfisk. Dei siste åra har serleg tørrfisk vore inne i ei vanskeleg periode med omsetninga. Dette har ført til store lager som har hemma bedriftene. Saltfisk har hatt litt betre forhold dei siste år og i 1989 vart klippfisk-markedet noko betre og har halde seg.

J.M.BRINGSVOR A/S arbeider vesentleg i tradisjonell fiskeforedling salting/tørking. Dei siste år har bedrifta hatt slakting og pakking av laks frå Bringsvorlaks A/S som er del i konsernet. Dette inslaget venta ein skulle auke i 1989 då bedrifta bygde ut til sanitærslateri og fekk tilknytt eit anlegg til for slakting, men sjukdom og reduserte prisar førte til redusert slakting. Sakte aukande aktivitet på tradisjonell produksjon og auke i slakting gjer at ein meiner å vere ute av den nedadgåande trend bedrifta har vore inne i dei siste år.

SANDSHAMNFISK A/S har ikkje hatt aktivitet sidan 1985.

MYKLE PRESERVING har over fleire år vore inne i omstilling. Bedrifta lanserte nytt produkt i 1986. Ein var klar å kome igangmed produksjon av dette i 1987. Markedsføring av dette produkt viser positiv utvikling, men synest ta lenger tid enn venta. Vesentleg endring fekk ein ikkje i -89 og -90, men positive trekk er noterte.

SANDANGER HERMETIKK har igjen hatt eit rimelig år. Aktiviteten er i stagnasjon for dei siste tre år. Hermetikk-markedet har vore vanskeleg dei siste år og synest forverre seg. Bedrifta er i søk etter nye produkt og har fleire i emning, men vantar enno utslag av desse.

OVERSIKT OVER FISK LEVERT TIL BEDRIFTENE I SANDE GJENNOM
SUNNMØRE FISKESALGSLAG I 1988 OG 1989

For 1990 har ein ikkje denne statistikk.

Fiskeslag	1988		1989	
	Kvantum kg.	Verdi i Kr.	Kv/kg.	Verdi/Kr.
Akkar	0	0	0	0
Blålange/brosme	64.899	375.782	62.937	382.234
Hyse	31.949	245.292	26.460	201.865
Kveite/Flyndre	660	3.447	0	0
Lange	42.314	462.073	24.391	462.073
Lyr	1.130	5.603	0	0
Sei	186.080	798.965	174.544	879.310
Torsk	43.341	445.103	70.747	783.609
Diverse	3.098	17.220	6.155	59.391
SUM	373.471	2.353.485	365.234	2.586.540
SUM 1987	581.950	4.482.945		
SUM 1986	585.165	4.373.025		

ENDRING I GJENNOMSNITTPRIS I LOKALE LEVERANSAR 1984 - 1989.

FISKESLAG	1984	1986	1988	1989
Torsk	6,20	9,90	10,28	11,08
Sei	2,53	5,61	4,29	5,04
Hyse	5,17	6,25	7,69	7,62
Lange	6,39	11,27	10,92	11,48
Brosme	4,15	7,47	5,79	6,08
Diverse	1,56	5,64	5,55	9,58
Akkar	4,00	4,66	----	----

ENDRING I KVANTUM OG VERDI OVER FISK LEVERT TIL BEDRIFTENE I
SANDE GJENNOM SUNNMØRE FISKESALGSLAG. 1981-89.

Ar	Kvantum ton	Verdi (1000 kr.)	Kvantum	Verdi
1981	2.319	11.853	0	0
1982	1.660	5.968	ned 28%	ned 49%
1983	1.310	6.504	ned 21%	opp 9%
1984	1.110	4.826	ned 15%	ned 26%
1985	515	3.246	ned 54%	ned 33%
1986	585	4.373	opp 14%	opp 35%
1987	582	4.483	ned 0.5%	opp 2,5%
1988	373	2.353	ned 36%	ned 48%
1989	365	2.587	ned 0.02%	opp 0,1%

Inntaket av fisk til bedriftene i Sande for 1990 vart omlag det same som i 1989. Ein har og i 1990 forsøkt importere råvare frå utlandet. (Torsk frå Alaska, Canada).

5.0 FISKEOPPDRETT/AKVAKULTUR (HAVBRUK)

5.1 KONSESJON- OG AKTIVITET-OVERSIKTER.

Fiskeoppdrett er etter lov underlagt et konsesjonssystem. Ein må derfor ha tillatelse, løyve eller konsesjon for å drive fiskeoppdrett. Dei tre orda betyr i praksis det same. I oversikt som fylgjer er alle medtekne.

KONSESJONSOVERSIKT. (antal)	ENDR. 1990					
	Type	Sande	Vanylven	Volda	S	Va
Matfisk Laks/Aure	3	1	3	0	-1	0
Stamfisk Laks/aure	0	1	1	0	0	0
Matfisk Torsk	2	0	1	0	0	0
Åleoppdrett	1	0	0	0	0	0
Oppdrett Kveite/Piggvar	7	2	0	0	0	0
Settefisk Laks/Aure	0	3	8	0	-1	0
Kjempereker	0	1	0	0	0	0
SUM 1990	13	8	13	0	-2	0
SUM 1989	13	10	13	5	-1	1
SUM 1988	8	10	12	1	1	1
SUM 1987	10	19	26	5	3	2

Konsesjonsantal-auke i Sande er på oppdrett av marine artar. Eit anlegg for kveite og eit anlegg for piggvar kom i prøve-oppstart i 1989.

Den relativt store nedgangen i løyver 1987-88 er sletting av skaldyrtilletelsar.

Ein løyve for settefisk laks/aure vart inndrege i Vanylven.

Bak i meldinga finn ein kart over anleggsplassane som er komne i drift i distriktet.

AKTIVITETSOVERSIKT HAVBRUK. 1990. (Anlegg i drift)

SANDE

Anlegg	Tilsette	Salg.	Arbeidsinsats
Bringsvorlaks	3	3,5 mill.	3,2 årsverk.
Vestlaks	3	4,7 mill.	4,0 årsverk.
Flatøy Fiskeoppdr.	3	4,8 mill.	3,0 årsverk.
Scan-Aal	0,5	0,3 mill.	0,5 årsverk.
Sande Seafarm (Kveite)	0,5	0 mill.	0,5 årsverk.
Breivik Seafarm (Piggv)	1,0	0 mill.	1,5 årsverk.
Sum Sande 1990	11	13,3 mill.	12,7 årsverk
Sum Sande 1989.	11,5	12,9 mill.	12,7 årsverk.
Sum Sande 1988	10,5	12,3 mill.	10,7 årsverk.
Sum Sande 1987	8	12,4 mill.	9,0 årsverk.
Sum Sande 1986	7,5	12,0 mill.	7,0 årsverk.
For 1985 viste liknande oppsett			7,0 årsverk.

VANYLVEN

Anlegg	Tilsette	Salg.	Arbeidsinnsats.
Van. Stam og Settef.	9	10,5 mill.	12,0 årsverk.
Skorge og Bjørge f.	4	4,0	5,5 årsverk.
Starlaks.Avvikla jan-90	0	1,1 mill.	0,5 årsverk.
Vest Akva	3,5	0 mill.	5,0 årsverk.
Sum 1990	16,5	15,6 mill.	23,0 årsverk.
Sum Vanylven 1989.	20	26,5 mill.	24,0 årsverk.
Sum Vanylven 1988	19	22,0 mill.	21,5 årsverk.
Sum Vanylven 1987	18	16,0 mill.	20,0 årsverk.
Sum Vanylven 1986	13	12,5 mill.	15,0 årsverk.
For 1985 viste liknande oppsett			9,0 årsverk.

VOLDA

Anlegg	Tilsette	Salg.	Arbeidsinnsats.
Dalsfj.Fiskeop/Sunlaks	3,5	6,4 mill.	3,5 årsverk
Steinsvik Laks	8	3,9 mill.	5,5 årsverk
Juvel Laks	0	0 mill.	0 årsverk
Straume Fiskeop.	2	2,2 mill.	2,0 årsverk
Sunlaks	4+(20)*	14,7 mill.	8,0 årsverk
Kvangardsneslaks	3	10,8 mill.	5,6 årsverk
Johs. S. Gjerdsdal	1,5	1,6 mill.	1,5 årsverk
Silverlaks	0	0 mill.	0 årsverk
SUM VOLDA 1990	22+(20)	39,6 mill.	26,1 årsverk
SUM VOLDA 1989	29 +(15)	35,86 mill.	31,1 årsverk
SUM VOLDA 1988	44,5 +(15)	51,3 mill.	41,5 årsverk
SUM VOLDA 1987	33,0	19,1 mill.	31,5 årsverk
SUM VOLDA 1986	27	12,3 mill.	27,0 årsverk

()* Tilsette ved pakkeanlegget, deltidarbeid.

Dei to anlegga Juvel-Laks og Silverlaks var ikkje i drift i 1990. Desse utgjorde for 1989 5,5 tilsatte og 4 årsverk.

5.2 MATFISK-OPPDRETT LAKS/AURE I SJØEN.

1989 vart eit vanskeleg år for heile oppdrettsnæringa i distriktet. Sviktande prisar og sjukdomsutbrot av slik omfang at ein såg heile lakseoppdrettsnæringa i fare. Ein såg seg nøydd til ei relativ stor omlegging av drifta om næringa skulle ha framtida for seg. Slik omlegging til drift etter ein smittehygienisk modell (Sunnørsmoellen) vart det omlagt til og ein var dermed spent på korleis utviklinga ville bli i 1990. I ettertid med bakgrunn i det siste år kan det sjå ut som omlegginga har hatt sin verknad då det store negative utslag ein hadde frykta ikkje synest ha intruffe. Noko utslag kan ein registrere og enkelte anlegg vart hart ramma, men etter aktivitetstal synest ein samla enno i godt gjenge. Ein meiner at med nye driftsformer og andre tiltak som er innførde og under innføring vil næringa snart igjen vere i vekst. Optimismen er igjen på vei inn i næringa, dog sterkt redusert av dei siste års hendingar, men det vil utan tvil også styrke næringa og trygge framtida.

5.3 OPPDRETT LAKS/AURE, SETTEFISK.

Dei anlegga som fekk sjukdom i denne del av næringa fekk ikkje selje fisken sin og det førde til store tap. For dei selskap som var nystarta førte dette til uoverkomelige økonomiske problem. Ein fekk eigarendringar og refinansieringar for å kome igang på nytt. Over tid reknar ein med at alle anlegg vil vere i aktivitet igjen. Restriksjonar på føring av settefisk kan føre til at produksjonen må noko meir lokaltilpassast enn tidlegare. Ein har dermed overproduksjon i enkelte distrikt og underdekning i andre distrikt. Generelt hadde ein overproduksjon i 1988 og 89 men etter at ein finn betre naturlegge reguleringar som ein ventar dei nye driftsformer vil klarlegge, vil produksjonen verte lettare regulert.

Ein ventar ei restriktiv linje vedrørande nye løyver.

STAMFISK LAKS/AURE.

Nye forskrifter for stamfisk til Laks/Aure kom i 1986. Etter desse er det to hovuddelingar. Eit opplegg går ut på at eit sentralt avlsråd i oppdrettsforeninga sin regi med fylkesavdelingar får tildelt stamfisk-stasjonar med underanlegg. Vanylvsfisk vart utpeika av dette råd til underanlegg og vil etter systemet få drive avlskonsesjon på 8000 kub.m etter retningslinjer frå avlsrådet. Anlegget er lagt til Slagnesvika, og kom i drift i 1987.

Det andre opplegg er at konsesjons-innehavarar av begge typer i Laks /aure kan søkje om tilleggskonsesjon på 1000 kub.m. for stamfiskoppdrett. Inntil fire søkjarar kan gå saman om et anlegg, ei slik konsesjon har tilfalle Volda. Anlegget i Volda kom i drift i 1988, men vart avvikla i 1989.

Vidare utvikling i denne del vil ein måtte avvente resultat frå det etablerte og etterspøselen etter rogn.

Foreløbig ser utviklinga av fleire slike anlegg å vere vanskeleg.

5.4 SKJELLDYRKING.

Interessa for skjelldyrking er relativ lav i distriktet. Dette har vesentleg sin grunn i at økonomien er svak for slikt oppdrett. Etter forsøk som er gjorde synest vekstforholda vere gode for blåskjell. Problem med ærfugl er ikkje løyste. For østers synest veksten vere i svakaste laget. Den svake økonomien gjer at innsatsen er svak. Det er utdelte mange tillatelsar i distriktet som ikkje har vore i drift og desse er under inndraging. I 1988 vart dei fleste tillatelsar sletta.

Berre eit anlegg i Volda har noko aktivitet.

5.5 OPPDRETT NYE ARTAR.

Interessa for nye artar er stor i distriktet. Den største interesse har vore for oppdrett av kveite. Denne interesse vart noko redusert i 1988 då ein frå forskingshald har fått melding om at det synest ta lenger tid før teknikk for yngelproduksjon er funnen. Ellers er det ved søknader vist interesse for torsk, ål, kjempereker, og forsøk med slikt oppdrett er igang eller nær foreståande.

Interessa for varmekjære fiskeslag har auka i 1988 då teknikk for resikulasjonsanlegg synest vere i positiv utvikling.

Piggvar og Sea-bream i saltvassanlegg (landbaserte) synest mest aktuelle då desse er høgprisfisk og yngelproduksjon utprøvd.

Interessa for slik aktivitet er rimeleg fordelt i distriktet og av slik styrke at ein kan vente vekst i anleggsaktivitet innan kort tid. Ein svært restriktiv kapitaltilgang gjer at mange planar ikkje allereie er realiserte.

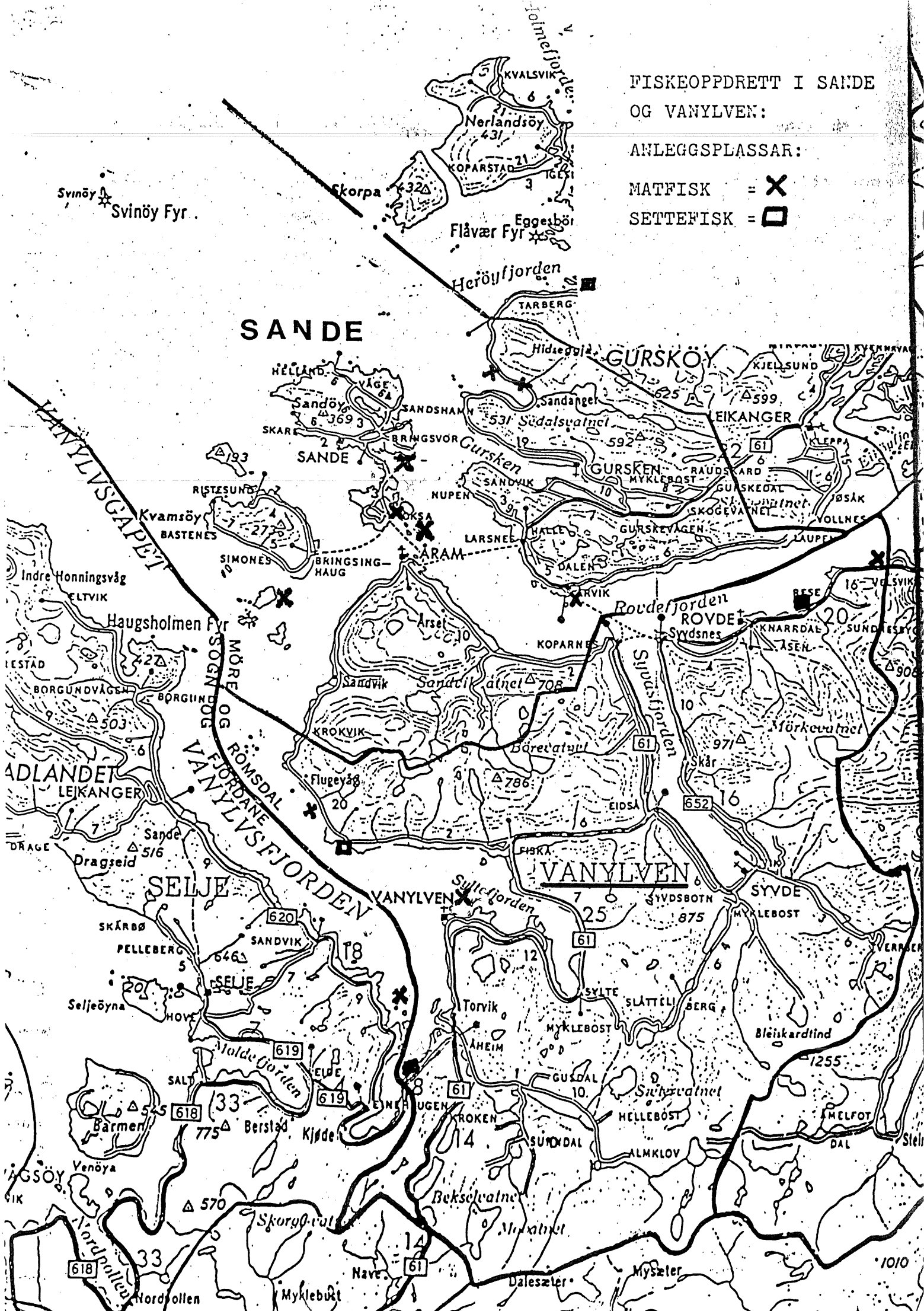
Prøvedrift av kveite er igang ved Sande Seafarm, Gjerdsvika og liknande prøve for piggvar/kveite er igang ved Breivik Seafarm, Larsnes. Åleoppdrett i Gjerdsvika ved Scan-Al/Aqua-Marin er i drift.

FISKEOPPDRETT I SANDE
OG VANYLVEN:

ANLEGGSPlassAR:

MATFISK = X

SETTEFISK = □

SANDE

GURSKØY

SELJE

VANYLVEN

Svinøy Fyr

Flåvær Fyr

Haugsholmen Fyr

Roudefjorden

ROYDET

ADLANDET

SELJE

VANYLVEN

SYVDE

VÄGGSÖY

Nordpollen

1010

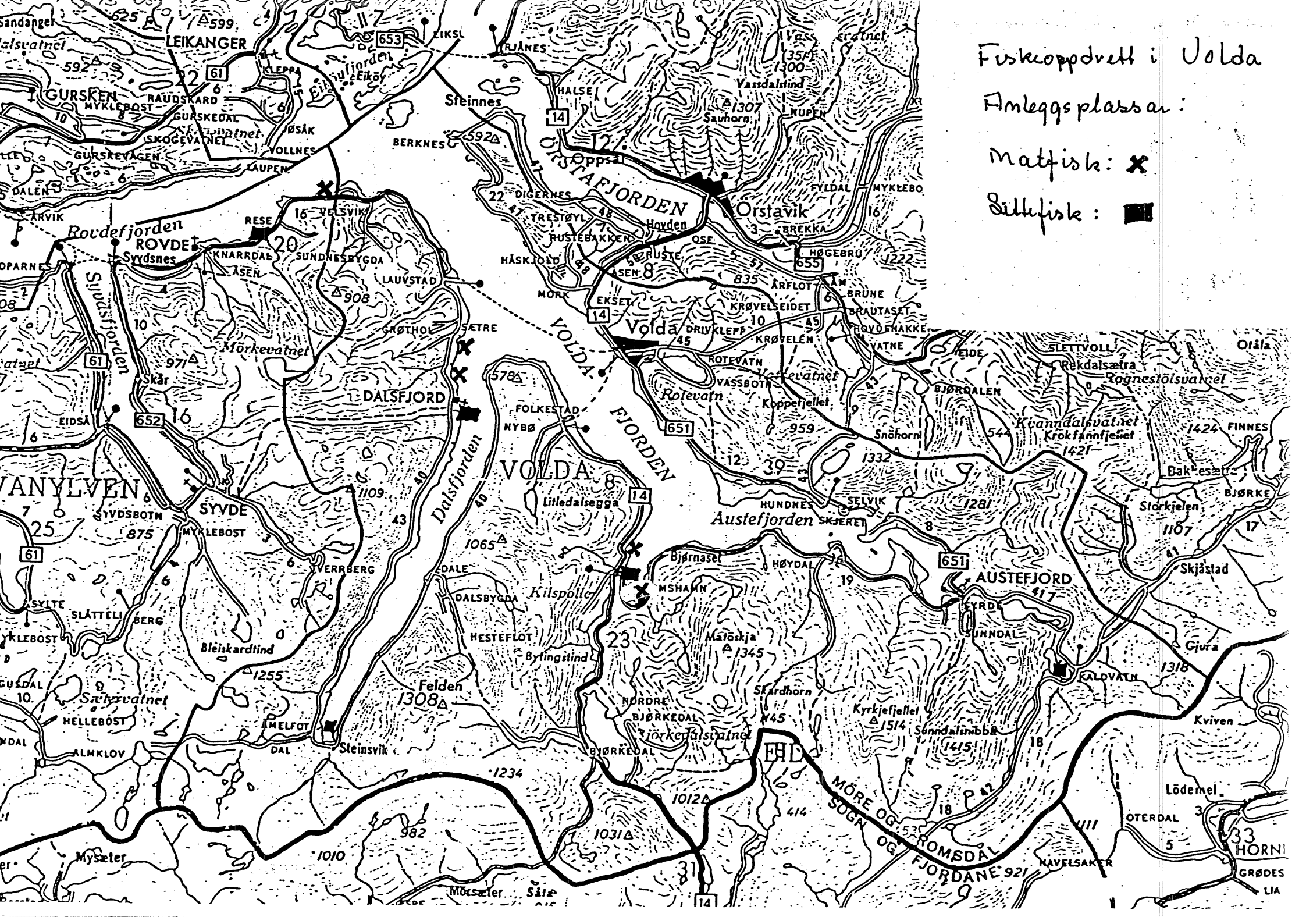

Fiskeoppdrett i Volda

Anleggs plasser:

Mattfisk: ✕

Sittfisk: ■

6.0 LÅNE OG FINANSIERINGSKJELDER.

6.1 STATENS FISKARBANK

Statens Fiskarbank er tiltenkt å vere verktøy for politisk styring av fiskerinæringa. Den administrerer også nokre av tilskotsodningane/strukturiltaka forhandla gjennom hovudavtalen mellom staten og fiskerinæringa.

Nokre av Fiskarbanken sine adm.oppgaver:

LÅN:

1. prioritet lån	rente 11.5%
2. prioritet lån	rente 10.5% (Eldre tilskotsordn.)
Stønadslån	rente 11.5% (Eldre tilskotsordn, 5 års rente og avdragsfritt)
Likviditetslån	rente 11.5% (Støtte til ny tur)
Driftskreditt	rente 11.5% (Eldre ordning)
Redskapslån	rente 11.5%
Rentesubsidielån	rente 8.0% (Til nybygg og omb.)
Investeringsstilskot	Til nybygg med innv. rentesub-lån

STØTTE, TILSKOT: (Etter hovudavtalen med Staten, strukturiltak)
Kondemnering av eldre uhensiktsmessige fartøy.
Støtte til arbeidsmiljøforbetring ombord.
Støtte til mekanisering av kyst-line-fartøy.
Tilskot til etablering av samarbeids-selskap i fiske.
Ellers ulike støttetiltak og lån til strukturendring i fiskeflåten og fiskeindustrien.

Desse ordningane varierar frå år til år.

OVERSIKT OVER LÅNEGJELD I ST.FISKARBANK, KOMMUNEVIS.

SANDE:

Utestående pr. 31/12-85.	Kr. 26.790.267,-
Utestående pr. 31/12-86.	Kr. 26.427.999,-
Utestående pr. 31/12-87.	Kr. 22.909.727,-
Utestående pr. 31/12-88.	Kr. 30.469.785,-
Utestående pr. 31/12-89	Kr. 32.611.406,-
Utestående pr 31/12-90	Kr. 27.155.245,-
Innvilga lån 1985	Kr. 10.857.981,-
Innvilga lån 1986	Kr. 3.950.000,-
Innvilga lån 1987	Kr. 4.450.000,-
Innvilga lån 1988	Kr. 4.699.751,-
Innvilga lån 1989	Kr. 6.236.450,-
Innvilga lån 1990	Kr. 2.815.550,-
Søknad om lån 1988	Kr. 15.660.586,-
Søknad om lån 1989	Kr. 16.618.154,-
Søknad om lån 1990	Kr. 5.417.226,-

VANYLVEN:

Utestående pr. 31/12-85.	Kr.	11.004.232,-
Utestående pr. 31/12-86.	Kr.	11.689.997,-
Utestående pr. 31/12-87.	Kr.	14.593.415,-
Utestående pr. 31/12-88.	Kr.	14.715.385,-
Utestående pr. 31/12.89.	Kr.	6.285.810,-
Utestående pr. 31/12.90.	Kr.	5.101.640,-

Innvilga lån 1985	Kr.	20.000,-
Innvilga lån 1986	Kr.	3.745.000,-
Innvilga lån 1987	Kr.	0,-
Innvilga lån 1988	Kr.	870.000,-
Innvilga lån 1989	Kr.	800.000,-
Innvilga lån 1990		0,-

Søknad om lån 1988	Kr.	36.989.890,-
Søknad om lån 1989	Kr.	5.042.000,-
Søknad om lån 1990		0,-

VOLDA

Utestående pr. 31/12.87.	Kr.	10.680,-
Utestående pr. 31/12.88.	Kr.	73.330,-
Utestående pr. 31/12.89.	Kr.	59.990,-
Utestående pr. 31/12.90	Kr.	46.650,-

Innvilga lån 1987	Kr.	0,-
Innvilga lån 1988	Kr.	80.000,-
Innvilga lån 1989	Kr.	0,-
Innvilga lån 1990	Kr.	0,-

Søknad om lån 1988	Kr.	0,-
Søknad om lån 1989	Kr.	0,-
Søknad om lån 1990	Kr.	0,-

TAKSTNEMDER:

Statens Fiskarbank har kommunalt utnemde takstnemder. For perioden 1988-91 er disse utnemde.

SANDE:

<u>Medlemer</u>	<u>Varamenn</u>
Fredrik Baade, Sandhamn (Form.)	1. Roar Kvamme
Gunnar Gjerde, Gjerdsvika (N.form.)	2. Marvin Longva
Martin Nystøyl, Åram (Medl.)	3. Mindor Gjerde

VANYLVEN:

Per Voldsund, Eidså (Form.)	1. Per Strand
Kåre Krokvik, Fiskåbygd (N.form.)	2. Arthur Wik
Svein A. Nordal, Syvde (Medl.)	3. Petter Knardal

VOLDA

Arne Eidset, Folkestadbygd (Form.)	1. Jarle Dalebø
Olav Meek, Folkestadbygd (N.form.)	2. Oddvar Runde
Petter Åsebø, Volda (Medl.)	3. Arvid Nordstrand

6.2 ANDRE LÅNE OG FINANSIERINGSKJELDER.

DISTRIKTENES UTBYGGINGSFOND har klassifisering av kommunene etter utbyggings-status. Både Sande og Vanylven har utbyggings-status med 25%. Dette tilseier tildeling etter distrikts-skattelova og prioritering i lån og tilskot frå D.U. Fiskefartøy har vore unnatekje D.U.-midlar då desse er mobile anlegg. Ved klassifisering som pionerprosjekt kan desse kome under D.U.-status. Fiskeforedling og fiskeoppdrett har tilgjenge til D.U.-midlar. Søknader og tilsagn i D.U. går ikkje gjennom vårt kontor. I økonomisk oversyn for 1989 frå Næringsavdelinga i fylket har vi henta desse tal.

SAMLA STØTTE FRÅ D.U. FRAM TIL 1/1-1991			TILDELING 1990	
KOMMUNE	SUM TIL KOMMUNA	SUM FISKE	FISKE	KOMM.
Sande	57.294	11.302	600	2.893
Vanylven	63.077	6.425	410	2.995
Volda	57.109	6.050	0	5.476

Tal i heile 1000,-kr.

Fiskeoppdrett har hatt tilgang til Fiskarbanken og D.U. Den vidare utbygging av oppdrettsnæringa er staten tenkt å styre gjennom INDUSTRIBANKEN. Denne er dermed under innarbeiding som hovudbank for oppdrettsnæringa og har etablert kontor i Ålesund.

LOKALE BANKAR har stor betydning for finansieringa av fiskerinæringa lokalt. Toppfinansiering og driftskreditt vert etter det vi kjenner til stort sett garantert frå lokale bankar for alle prosjekt. Utan slik garanti synest finansiering innan fiskerinæringa vere vanskelig, gjerne serleg for nye prosjekt. Økonomiske vanskar i heile næringa har medført store tap til desse finansieringskilder. Dette har ført til ei svært restriktiv haldning til nye prosjekt og til finansiering generelt. Dette fører også til at statskredittinstitusjonar får viktigare stilling for finansiering.

Desse banksamanslutningar har avdelingar i distriktet.

KREDITTKASSEN
SPAREBANKEN MØRE
VOLDA OG ØRSTA SPAREBANK.

AKSJE-SELSKAP som selsskapsform vert meir vanleg også innan fiskerinæringa, men som offentleg tegning for innbyding av risikovillig kapital kjenner vi ikkje til at det er brukt. Finansiering ved kommanditt-innbyding vert også brukt i distriktet i tilknytning til A/S.

DISTRIKTSSKATTELOVA sine avsetningar har ikkje vorte tilført fiskerinæringa i distriktet med unntak av lokale avsetningar, så langt vi kjenner til.

7.0 PLANAR - TILTAKSARBEID.

PLANAR.

Innan kommunene har ein til no ikkje hatt planar for fiskerinæringa. På fylkesplan har ein hatt planar som tidlegare har vore rammeplanar avledda frå sentrale fiskeriplanar.

I 1989 kom ein vidareført plan for fiskeoppdrett i fylket og i 1990 kom ein liknande plan for fiskerinæringa.

Etter planlova har kommunene nylig fått adgang også til å regulere i sitt sjøområde. I kommune-plan samanheng kan det synest nødvendig å la også sjøområdet omfattast av planen.

Kommunene er og med på å stimulere sitt næringsliv og fiskerinæringa er betydelig i distriktet. På slik bakgrunn fann Fiskerirettleiaren å ville vurdere lage eit grunnlag for å vidareføre til ein kommune-delplan for fiskerinæringa. Ein bad derfor kommunene om å utnemne eit kommunalt planutvalg som skulle styre dette arbeid. Dette vart gjort mot slutten av beretningsåret.

Ein arbeidar foreløbig med sikte på handlingsplan/stimulering då statistikken viser stagnasjon/nedgang på bedriftsnivået, som fører til større avhengigheit av bedrifter i andre kommuner, for sysselsetting.

TILTAKSARBEID.

I handlingsplanen er det tenkt arbeide med prosjekt for auka aktivitet i fiskerinæringa innan kommunene. Foreløbig har ein sett opp ei liste som inneheld fylgjande postar.

Industrietråling i dei nære havdjup, til oppdrettsfor.

Oppdrettsfor-kjøkken/fabrikk.

Blåskjell dyrking til for-råstoff.

Sjøvsalting av sild for mindre fartøy.

Stimulering av line-egnesentralane.

Innfrysing av mindre fangstar makrell frå harpe/dorge flåte.

Innfrysing av mindre fangstar sild.

Oppdrett andre artar enn laks/aure.

Ein ventar ellers at lista vil få tillegg av andre postar.

8.0 OPPSUMMERING / STATUS.

1990 må kallast eit svakt år for fiskerinæringa i rettleiardiistriktet. I fiske var ressurskrisa i torskefisket og svake prisar i byrjinga av året med på å gi eit svakt grunnlag ved starten av året. Forholda betra seg noko mot slutten av året. Likevel vart årsresultatet i torskesektoren svakt. Den vesentlege del av distriktet sin fiskeflåte arbeider innan torskesektoren. Sildesektoren hadde eit rimelig bra år. Oppdrett hadde og store vanskar med fallande prisar, overproduksjon og store sjukdomsutbrot. Fiskeforedling hadde og eit svakt år, med lite råstoff og svak omsetning. Utryggheit og usikkerheit var hovudvilkår ein hadde å arbeide under.

Prognosene og framtidsutsiktene kunne tyde på svært negativ utvikling, men årsmeldinga og statistikkane tyder på at ein kom seg relativt rimeleg ut av året. Generelt synest neste år noko betre vedrørande utsiktene for heile næringa.

Ein generell stagnasjon i næringslivet med høge arbeidsløystal synest vere noko ein må leve med den næraste framtid. Dette vil ein og merke innan fiskerinæringa.

Sysselsettinga i fiske (Fiskarmanntalet blad-B) har sidan 1987 ned med 13% i Sande, 15% i Vanylven og 12% i Volda.

Fiskelåten er redusert betydeleg i distriktet og oppdrett viser redusert aktivitet.

Enkelte av bedriftene kan likevel vise til brukbare resultat, mens andre har vanskar. Inntektene frå fiske er og ujamne, enkelte med gode lottar, men stort sett i minste laget.

Arbeidsløysetrygd i fiske har vore i auke dei siste år og har og auke det siste år.

Garantilott har vorte redusert siste år i Sande, ellers ein svak stigning i dei andre kommunane.

Signal frå sentrale styresmakter tyder på at næringa har problem med overkapasitet og denne skal tilpassast på alle ledd. (Reduserast)

Flåten skal tilpassast ressursgunnlaget for jamnare beskatning over tid.

Ein ventar og eit utspel om strukturen innan flåten, denne er tillyst å kome til hausten -91.

Ein har gitt uttrykk for politisk vilje til å regulere også ved populære tiltak for å trygge aktørene i næringa. Dette må bety meir regulering og strengare kontroll.

Dette kan synest nødvendig då usikkerheit og utryggheit som fylgje av stor friheit for utøvarane synest vere for kostbar ved store svingingar i rammebetingelsane.

For stor eller for liten friheit synest like lite heldig.